

17. Odpoveď ministra spravodlivosti Slovenskej republiky Borisa Suska na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Beáty Jurík podanú 29. júla 2025 vo veci tzv. návratových konaní

Boris Susko
minister

KANCELÁRIA NR SR PODATEĽŇA		
Došlo: 13 -08- 2025		
Číslo zápisnice: 16611	Číslo spisu: Kt-0001-0096/2025-201	
Listy: 3	Prílohy: 1	Vybavuje:

Bratislava, 12. august 2025
č. Z-MSSR-049487/2025

Vážená pani poslankyňa,

v zmysle § 130 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov Vám predkladám odpoveď na Vašu interpeláciu.

Vami položená interpelácia sa zaoberá návratovými konaniami podľa Haagskeho dohovoru a vychádza z nej z informácií, ktoré boli publikované v médiách. Konkrétne sa jedná o rozhodnutie nášho súdu o návrate detí do USA.

Vážená pani poslankyňa, na Vami položenú interpeláciu uvádzame nasledovné:

Ministerstvo spravodlivosti **nie je oprávnené posudzovať ani komentovať rozhodnutia súdov Slovenskej republiky** a to ani po vecnej, ani po procesnej stránke. Zároveň nemáme prístup k súdnemu spisu a informácie o predmetnom prípade sú nám známe výlučne z mediálnych výstupov, ktoré nie sú postačujúcim základom na formulovanie záverov alebo hodnotení. Posúdenie, či boli v konkrétnom prípade dodržané záväzky vyplývajúce z medzinárodných nástrojov, patrí výlučne do právomoci **rozhodujúceho súdu, odvolacieho súdu** a prípadne ďalších orgánov v rámci prostriedkov právnej ochrany, ktoré ponúka vnútroštátne právo.

Na úvod zdôrazňujeme, že najlepší záujem dieťaťa je kľúčovým princípom, ktorý sa zohľadňuje pri akomkoľvek rozhodovaní vo veciach maloletých. Medzinárodné (rodičovské) únosy detí a konanie o návrate sú mimoriadne citlivou a zložitou témou, pričom postoje rodičov sú často protichodné, a preto je úlohou príslušného súdu dôsledne posúdiť všetky okolnosti v súlade s medzinárodnými nástrojmi a s ohľadom na ochranu maloletého dieťaťa. Treba však uviesť, že presťahovaním sa do iného štátu a zmenou obvyklého pobytu sa fyzická osoba podrobuje jurisdikcii tohto štátu a jeho vnútroštátnemu právu so všetkými dôsledkami, ktoré z toho vyplývajú, vrátane rozdielov v právnej úprave rodinného a trestného práva.

Nasledujúce informácie uvádzame všeobecne, bez priameho vzťahu k uvedenému prípadu.

V otázkach medzinárodných únosov detí a ich návratu do krajiny pôvodu je základným nástrojom **Haagsky dohovor o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980** (ďalej len „dohovor“), ktorého účelom je: *„zabezpečiť bezodkladný návrat detí, ktoré boli neoprávnene premiestnené alebo zadržované v ktoromkoľvek zmluvnom štáte, a zabezpečiť, aby práva styku a zverenia boli rešpektované v súlade s právnym poriadkom zmluvného štátu obvyklého pobytu dieťaťa.“* Konanie je bližšie upravené v § 123 a nasl. zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku. Ďalej sa uplatňujú príslušné ustanovenia týkajúce sa výkonu rozhodnutí vo veciach maloletých.

Cieľom návratového konania nie je rozhodovanie o rodičovských právach a povinnostiach ako takých, ale výlučne určenie, či má byť dieťa vrátené do štátu, kde malo pred neoprávnеныm premiestnením alebo zadržávaním obvyklý pobyt, aby o zverení dieťaťa a úprave styku mohol rozhodnúť súd tohto štátu, teda súd obvyklého pobytu. Cieľom návratového konania je preto zabezpečiť, aby o všetkých otázkach týkajúcich sa rodičovských práv a povinností vrátane prípadu kedy sa rodičia nevedia dohodnúť na zmene obvyklého pobytu dieťaťa, rozhodoval súd štátu, kde malo dieťa obvyklý pobyt pred premiestnením. Tento princíp vychádza z dôvodu, že súd najbližší dieťaťu, ktorým je súd v mieste jeho obvyklého pobytu, najlepšie pozná rodinné a sociálne pomery dieťaťa, má prístup k miestnym inštitúciám, môže vykonať potrebné šetrenia a na ich základe rozhodnúť o zverení dieťaťa do starostlivosti, úprave styku s druhým rodičom, ako aj o prípadnej zmene miesta obvyklého pobytu. Súd obvyklého pobytu dieťaťa je preto príslušný aj na rozhodovanie o tom, či je dieťa oprávnené presťahovať sa s jedným z rodičov do iného štátu a môže nahradiť aj súhlas druhého rodiča, ktorý s takýmto presťahovaním nesúhlasí. Takéto rozhodnutie však musí vydať výlučne súd obvyklého pobytu.

V tejto súvislosti ešte dodávame, že dohovor predpokladá zamietnutie návrhu na návrat dieťaťa ak existuje vážne riziko, že návrat by vystavil dieťa fyzickému alebo psychickému nebezpečenstvu alebo že dieťa samo, ktoré dosiahlo primeraný vek a úroveň zrelosti, vyjadrilo nesúhlas s návratom. Povinnosť skúmať tieto dve podmienky v návratovom konaní a vysporiadať sa so všetkými dôkazmi predloženými v konaní potvrdil aj Európsky súd pre ľudské práva (ESLP).

Ministerstvo spravodlivosti SR **nie je príslušné konať** v návratovom konaní a **nemá v tejto veci žiadne právomoci ani zákonom stanovené úlohy**. Ústredným orgánom podľa dohovoru je v Slovenskej republike **Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže (CIPC)**. Jeho úlohy sú definované samotným dohovorom a zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele. Medzi jeho hlavné úlohy patrí:

- sprostredkovanie komunikácie medzi ústrednými orgánmi oboch štátov,
- poskytovanie podpory pri návratovom konaní,
- a podpora dobrovoľných návratov alebo dohôd medzi rodičmi.

Na otázku, či ministerstvo plánuje legislatívnu zmenu v súvislosti s návratovým konaním maloletých uvádzame, že **dohovor má prednosť pred vnútroštátnym právom**, a slovenská legislatíva (Civilný mimosporový poriadok) iba upravuje procesné pravidlá tak, aby bol naplnený cieľ vyplývajúci z dohovoru. V súčasnosti sa neplánujú výraznejšie zásahy do týchto konkrétnych ustanovení.

S pozdravom



Vážená pani
Beáta Jurík
poslankyňa
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava

Na vedomie:

Vážený pán
Richard Raši
predseda Národnej rady Slovenskej republiky
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava